

Berömmelse. Att Rikedomar äro uti så stort æstimer, thet göra Menniskiornes Inbillningar. En Ting bör mehra berömmas för sitt Wårde skull/ än som för någons dårachtig Wårdering skull. Wore Rikedomar i sig stelfft aff något Wårde/ så wore thet så en Saak / men nu äro the såfånge och förgängelige/ och/ att the i sådant Renomme komme äro/ thet/ som sagt är/ komer af Menniskiornes Inbillningar/ för hwilkas Ögon the glimma. En Däre skattar en Glas. Epegell lika medh en polerat Ståhl. Epegell/ ty han ser allenast på Glasets Klarhet/ och förstår icke Stålets Wårachtighet. Så sticka sig och Werldsens Barn medh Rikedomarna/ the berömma thet Förgångelige mehra än thet Wårachtiga. Men Guds Barn icke så / såsom the icke äro Jordist sinnade/ så berömma the och jordiska Rikedomar icke högre än the i sig stelfwa äro. The förstå och weta thet wäl / att Guld är allenast en röd Jord / och Silfwer en hwijt Jord / theföre berömma the sig intet the aff / uthan att the måge wararika i Gudi / och att the effter Sprachs Förmaning / wid sina Rikedomar fruchta Gud.

SYR. 10, V. 25

Så berömde sig och then Sal. Herr Grestwen af ingen Rikedom / uthan hade therom sådane Tandkar ; att thet honom Rikedom fattades / höll han then icke wårdig att förskaffa sig thensamma genom Snikhet och onda Gerningar / men hade han någon Rikedom / så förstod han thet wäl / att then bäst anlades / som och bäst wore behollen / när then förmedelst Allmosa och goda Gerningar utdeltes ibland them som torffstige wore / och thet bäst behöfde.

11. V. 23

1. Cor. 13. 11

1. Cor. 13. 11

E

Så

Så hafv om wij nu först korteligen hört/ hwar-
 aff man sig intet berömma skall ; Men låter oss
 för thet andra förnimma / hwaraff man sig helst
 berömma bör/ och hwad in för Guds Åsyn är hos
 Menniskiom berömligit ? GUD säger : Men
 hoo som sig berömma will / han berömma
 sig theraff/ att han wet och kenne mig/ att
 jag är HERREN/ som gör Barmhertighet/
 Rätt och Rättfärdighet på Jordenne. Thet
 är : En Menniska måste så lefwa/ att man kenne
 sig sielff/ huru platt intet wij alle äre/ och therjämte
 rätt kenne Gud / huru han är alt i allom / och
 att han allena har gifwit oss alt thet/ som i sig sielfft
 är godt/ och berömligit/ ehwad thet är Wisdom/
 eller Starckhet / eller Rikedom/ Wälle och annat
 mehra / som till thetta tijnelige Liffwet hörer / och
 thes Wälmågo. På thenna Guden skole wij trö-
 sta och sätta all vår Liff till honom / att han både
 will och kan göra oss salige/ och wända all ting medh
 oss till thet bästa. Öfwer hans Nåde och Barm-
 hertighet emot oss fattige Syndare skole wij högst
 glädia oss i all Nöd / Ansechtning/ Sabra / Elende
 och Motgång / och aff vår försäkring om hans
 Barmhertighet/ Rätt och Rättfärdighet skole
 wij allena berömma oss. Men/ nu förtrö stom wij
 på GUD / allena genom Jesum Christum / ty
 han gör all then Hielp / som på Jordenne
 skeer/ och Gud allena är mächtig. Ther-
 före skall thet wara thet enda wij berömma oss
 aff / att wij genom Guds Ord kenna HERREN JE-
 sum Christum/ then oss aff Gudi är giordt till
 Wisdom och till Rättfärdighet / och till
 Hel-

Pl. 62, v. 12.

I. Cor. I,
v. 30.

Helgelse och till Förlösning. Ther aff wij och medh Tro/Trost/Ödmjukhet och Tacksägelse/kenna Gud/wårs Herres Jesu Christi Fader/ att han är then / som gör Barmhertighet emot oss i thet han utgaff sin enda Son / på thet / att hwar och en / som tror på honom / icke icke skall förgås / uthan få ewinnerligit Liff. Och then ther af ingen Synd wiste / honom hafwer han för oss giordt till Synd på thet wij skulle warda Guds Rättfärdighet genom honom. Sedan i thet samma Gud gör Barmhertighet medh oss / gifwer han och Rättfärdighet / nemliga / then som är aff Troona / ty Christus är Lagens Anda till Rättfärdighet hwarjom och enom som tror. Theraff berömm er sig nu en borsfärdig Syndare emot Laggen och Samwets Dom / och säger medh Apostolen Paulo : Wij weta att Menniskian icke warder Rättfärdig genom Lagens Geringar / uthan genom Trona på Jesum Christum / så troo wij och på Christum Jesum / att wij skole rättfärdige warda genom Trona på Christum / och icke aff Lagens Geringar. Thenna Trösten triumpherar en borsfärdig Christen medh / och hafwer intet högre eller lärare i Werlden att berömma sig aff / än aff samma Guds Nåde och Barmhertighet / och ther af föliande Rättfärdighet. Thet är hans bästa Trost / i Liff / i Död / i Notgång och Nedgång / i Lycka och Olycka / i Sorg och Glädie.

Till samma Guds Kunskapp hade och genom

Joh. 3, v.16.

2. Cor. 5, v. 21.

Rom. 10, v. 4

Gal. 2, v. 16.

v. 11. 12. 13.

Guds Nåde hint / thenne Högtwålbohrne hos Gud
 Salige Herr Grestwen/ hwilken nog wiste medh ett
 ödmuikt taeksamt Hierta/ att skatta och wörda the
 herliga Förmåhner/ medh hwilka Gud honom wäl-
 signat hade/ som war : hög förnam Att/ diupsinnig
 Lärdom/ mycken Förfarenhet/ stora Embets Gåf-
 wor/ och mehra sådant. Men wille dock ingalun-
 da sig ther aff berömma/ uthan fast mehra af en
 sann Gudachtighets Öfning / i hwilken han hade
 lärdt/ wara nögd medh sin Lycka i thetta tjemeliga/
 bära sitt Kors medh Tolamod/ wissa sig redelig/ tro-
 gen och iudeksam/ i the höga Embets Öfslor/ som
 honom ombetrodde bleswe/ kenna sin egen Öförmö-
 genhet/ och kenna Guds Nåde / Barmhertighet
 och Rättfärdighet genom Jesum Christum.
 Öfwer hwilken saliga Kunskap / genom Guds H.
 Ord/ han sig hierteligen tröstade/ och thet hölt han
 för thet Förnämeligesta / som han högst borde
 berömma sig aff/ nemliga / att han war genom
 Troon på Jesum Christum rättfärdig worden/ up-
 högd till ett Guds Barn/ och försäkrat om ett ätwigt
 Arff i Himmelen. Therefore ödmuikade han sig för
 GUD och sade : **Gud** misfunde sig
 öfwer mig **Öndare** / som wille
 han säga medh David : **H**erre / jag tröstar upå
 dig / bortkasta icke min Siäl. Han kende sin
Herre **GUD** / therefore wände han sig till honom/
Gud / sade han. Han wiste att thenne **H**erren
 gjorde Barmhertighet / therefore sade han :
misfunde sig. Och effter som han ock
 wi-

Pfal. 141. v. 8

twiste / att thenne Herren gdr Rättfärdighet /
och dömer rätt / och icke anser Personen / thesfore
sade han medh ödmjuk Hiertans Suckning till then
samma sin Herre: **Öfwer mig Syn-**

Dare. Swilket adle Språk: **Gud mi-**
skunde sig öfwer mig Syn-
Dare. Then Sal. Herr Grefwen / så rådsamt

och nyttigt hafwer funnit / att han icke allenast i sin
Lifstijd thet / såsom ett Symbolum esom offtest uti
Munnen fört / uthan ock emot sin saliga Dödsstund /
thet för en Nyckel brukat / hwar medh han wille sluta
sitt här berömligit förde Testwerne / ja såsom sidsta
Testaments Ord / them skrifteligen effter sig lem-
nat / och till sin Lijf Text utwald och förordnat.
Hwarfore / ehuruwäl man andra lämpeligare Ord /
wid en så hög meriterat Herres / och Kongl. Högtbe-
trodde Mans Begravnings Act, hade kunnat utleta /
har man dock hwarcken kunnat eller welat fördrifta
sig / att göra emot then salige Herr Grefwens i Lijfs-
tiden författade egen Disposition. Wiljom förthen-
skull / i Herrens Wälsignade Namn / thenne förord-
nade och upläsne Text för Händer taga / och thet aff
i behagelig Korthet och Enfaldighet / medh hwar an-
dra betrakta:

Thet hälsosamste Rådet /
som en **C**hristen fatta bör /
på thet / när han sin **L**ifstijd
här igenom gått / han ock

rätt salig må kunna döo.

GUD förläbne oss här till sin Nåd och Anda/
att thet må lända honom till Åhra och Välbehag/
men oss allom till en tröstelig Underwijsning och Up-
byggelse/ Amen/ i JESU wälsignade Namn/ Amen.

Affhandlingen.

N Christen måste wara åhugse om syrahan-
da/ nemligen (1) att han rätt tror/ (2) Chri-
steligen lefwer / (3) tåligen lüder / och (4)
saligen döör. Ty uti these Ting består he-
la wår Christendom.

Först måste en Christen rätt troo; jag säger:
icke allenast Troo / uthan / rätt Troo. Judar/
Turkar och Hedningar the troo jämtwål och/ åmin-
stone weta och troo the/ aff the skapade och syntige
Creaturer som swäftwa them dagelig för Dgonen/
åro och theß uti Hiertat och Samtwete östwertigat/
att en Gud är till. Men thet är ännu icke then rät-
ta Troon. En rätt Troo kommer utaf Guds
Ords hörande. Och består först/ uti en rätt Kun-
skap/ att en Christen/ genom Ordet / lærer kenna
Gud/ hoo han är till sitt Wesende/ Person och Wil-
ja/ och hoo Christus är till sin Person/ Embete och
Wälgerningar; För thet andra/ uti Bifall/ att en
Christen holler thet för wist/ hwad Guds Ord om
alt sådant talar; och för thet tredie/ uti Förtröstan/
att man tillegnar sig i synnerhet/ Guds Nåde och
Barmhertiqhet / och JESU Christi Förtienst och
Rättfärdiqhet/ och sådan Troo gör en Christen/ och
är enda Medlet/ hwar medh wij iklåda oss Christum/
hwilken genom Troon boor uti wårt Hierta.

Rcm.10, v.
18.

Eph.3, v.17.

Med

Med sådan Tro warda the Christne skilde ifrå the för-
 stockade Judar och otrogne Hedningar / som ock ifrå al-
 la Skymtare och Steen-Christne / som finnes i Gudz
 Kyrkia och Församling / och ibland the Christne sig
 uppeholla / men dock intet hafwa then rätta Troon.

För thet andra / moste en Christen bewiisa sin
 Troo medh ett Christeligt Lestwerne / ty thetsamma
 wetnar om Troon / lika som Fruchtten om Tråät.
 och thet Troon hafwer sitt Säte uti Hiertat / thet
 brister hon uth / och låter sig see uti Gerningarna /
 och är alltid sysselsam i thet Goda / thesfore säger
 Paulus ; Troon wärker genom Kärleken.
 Och thet thet icke är / thet är Troon uthan Ger-
 ningar död.

För thet tredie / är ens Christens Proprium, Lijda.
 Lijdande pröfwer en Christen. Lika som man skat-
 tar thet Gullet allena för ächta / som holler Proftwet
 i Elden / så är ock then allenast en rätt Christen / som
 genom Kors och Bedröfwelse warder genom luttrat
 och bepröfwat.

Men thet Fierde / som är en salig Död / thet är
 thet noblesta och bästa. Berömtwärd är then Chri-
 sten / hos hwilken alla fyra these Stycker äro tillho-
 pa / nemligen: rätt Tro / Christeligen lestwa / tåleligen
 lijda / och salig död ; Men ah ! sällan skall man fin-
 na them hos en Menniskia uti föllie. Ty them ena
 fattas Troon / them androm ett Christeligt Lestwerne /
 them tredie ett tåligt Lijdande och them fierde en sa-
 lig Död / och är thenne then osällesta. Ther af these
 fyra Ting / os ett fritt Wahl föresteltes / till att wälja
 ett / ehuruwäl wij till alla äro högst förbundne (så
 framte wij willia wara rätta Christne / ty wij förnim-
 ma här / att Troon gör en Christen / Lestwerne bewij-
 sar en Christen / Lijdande pröfwar en Christen / och
 en salig Död krönar en Christen) så är ju wäl thet

Pfal. 95. v. 8. Eccl. 11. v. 3.
 sista the bästa och nödwendigaste / nemligen / saligen död. Skulle uti the förra något sehl twara / så kan thet ännu rättas / medan thet heter: i dagh. Troon kan åter igen winnas / Lestweret kan genom Omvändelse förbättras / ett tåligt Lijdande kan ock twäl finna sig emedan man här ännu lester. Men förseer man sig i thet sista (saligen att död) så är alt förlorat / ty såsom Tråät faller / så blifwer thet liggandes. Såsom Menniskan döör / antingen i Troo eller Stroo / antingen i Botfärdighet eller i Synd / så skall hon ock upwakna / antingen till en åwig Glädie / eller till en åwig Sorg och Bedröfwelse. Men Andan god / alt godt. Ther både Begynnelsen och Andan är god / så äro the både högast priffwärde ; Men skall anteligen ett sel twara / så är dock bättre illa begynna och lyhta twäl / än begynna twäl och lyhta illa. Judas begynte twäl och lychtade illa / thet lände honom till en åwig Bedröfwelse. Ther emot Kostwaren på Korset begynte illa och lychtade twäl / therföre wardt honom Paradiset af Nåde Lostwat. Läter eder tienna medh ett och annat Exempel: Hwad hielper thet enom Skeppare / att han hastwer lastat sitt Skepp medh kosteliga Waror / men på sidstone försätjer både Skepp och Gods uti Hamnen? Hwad gagnar thet enom Drtegårds Restare / om han öfwer Winteren än så twäl förwarar sina Orter och Tråä / men om Währen låter han them borttorkas. Therföre / min Christen: Tänk upå Andan / huru tu twäl och salig må död / ty härwid hänger alt.

Hwad nu här till hörer / thet lærer of wår Sörehastwande Text / af hwilken jag hastwer loftwat / Eders Kärligheter att föreställa:

Thet hälsosamste Rådet /
 som

som en **C**hristen fatta bör/
 på thet/ när han sin **L**ifz-
 tijd igenom gått / han ock
 rätt salig må döo.

Thenne salige Herr Grefwen/ har här twarit en
 lyckelig Rådgifware/ gifwit och hielpt understödia/
 mongt godt/ nyttigt och hälsosamt Råd; men thet
 war thet hälsosamste Rådet till Saligheten/ thet
 han här i **L**ifstiden fattade / i Dödsstunden hälst
 practicerade/ och androm till en outsläckelig **A**minnel-
 se twelat effter sig lemna/ att the härutinnan skulle
 effterfölia hans Exempel; Nemligen thet/ att han
 medh **B**otfärdighet wände sig till **G**ud/ suckandes:

Gud misfunde sig öfwer
 mig **S**yndare. Så fatter nu thetta

Rådet/ **C**hristtrogne **S**iälar / och practiceren thet/
 twifelig är thet ett gandska nyttigt och hälsosamt
 Råd / ty thet lærer os/ huru en **C**hristen rätt salig
 skal döo. Förthen skull hoo som will salig döo/ han

moste döo såsom en **S**yndare/ men/ så-
 som en **B**otfärdig **S**yndare/ och uthan
Synd.

I. Moste han döo såsom en **S**yndare.

Then döör såsom en **S**yndare / then sin
Synd kenne och ångrar. Then botfärdige **P**u-
S

blican war en Syndare / therföre sade han :
Bud mistunde sig öfwer
 mig **S**yndare. En **S**yn-
 da-
re war han / **S**yndare äro wij alla / och

ther någor wille skatta sig wara uthan Synd / till
 honom monde jag säga / såsom Christus fordom sa-
 de till Juderna: **H**wilken af eder utan Synd
 är / han kasta första Stenen. Här är in-
 gen åtskillnad / säger Paulus / allesammans
 äro the Syndare / och hafwa intet att be-
 rdmma sig af för Gudi. Elliest är en stor åtskild-
 nat ibland Menniskiorne / till Stånd / Willkor och
 Förmåner. Then ena frelse / then andra ofrelse.
 Then ena hög / then andra låg. Then ena rik then
 andra fattig / then ena en Herre / then andra en Träl /
 och så bortåt ; Men in uno tertio , i anseende till
 Synden / äro wij alle hwar annan like / wij äro alle-
 sammans **S**yndare. Wij äro alla i

Synd aflade / aff syndig **S**äd afkomne /
 födde Rött af Rött. Ther är ingen som sä-
 ga kan / jag är reen i mitt Hierta / och klar
 ifrå mina **S**ynder. Alle sammans Adams
 Barn / och sålunda medh rätta hans Arfwingar /
 men hans Arfwegods är Synden / som boor uti oss
 alla / jämtwål och i the Helige. Therföre sade Moses :
 för mig / **H**Erre / är ingen ofskyldig. Så ly-
 der och Davids Bekennelse : För mig är ingen
 Leswande rättfärdig. Här öfwer klager Pau-
 lus och säger : Jag weet att uti mig / thet är
 uti

Joh. 8, v. 8.

Rom. 3, v.
23.

Pfal. 51, v. 7.

Joh. 3, v. 6.

Prov. 20, v.
9.

Exod. 34, v.

7.
Pfal. 134, v. 2.Rom. 7, v.
18. 24.

uti mitt Rött boor intet godt / och therföre kal-
 lar han sin Kropp / en Dödsens Kropp / efter
 som theruti boor Synden / som är Dödsens Røot
 och Såd. Alla Förderfwade genom Urff. Synden.
 Såsom Battnet drager sig genom en Swamp / så
 att ock intet Tort ther uti blifwer / så har ock Urff.
 Synden förderfwat hela thet Menniskelige Slechte /
 så / att ingen reen finnes. Ja ock the Heligas
 Rött / hafwer Begärelse emot Andan / och
 Andan emot Röttet. Alla bekajade medh Wårk-
 Synder / wij falla alla uti Synd och fela uti
 mong stycken. Så att ock the Helige offta aff sitt
 Rött warda öfwerijlade. Så föll Mos:s i Twifkan /
 Aaron i Afguderij / David i Hoor och Mord. Pe-
 trus i fins HERRES och Mästares Förnekande /
 Thomas uti Stroo. Therföre äro wij alla
Syndare. Här monde någon göra In-
 kast / och säga : Jag är ju döpt / och i Döpsen reen
 twagen ifrå mina Synder / huru kan jag då wara en
Syndare ? Så wet / min Christen : ja /
 thet är så / uti then H. Döpsen warda oss Jesu
 Christi Winas / Blods och Döds nåderijke Wälger-
 ningar sanfärdeligen meddelte och tillegnade / så att
 then / som uti thens H. Trefaldighets Namn döpter
 är / han warder döpt i Christi Död / att han astwagen
 twarder ifrå alla sina Synder / så Urff. som Wårk-
 Synder. Therföre kallas ock Döpsen en rød
 Syndaflod / en Hälso-Brunn / En frij öpen
 Brunn emot Synder och Drenhet ; Men så
 wet och förstå therjämte / att tu i Döpsen så wijsda
 äst Synden ötwitt worden / att hon sig intet fördöma
 kan / ty uti Döpsen hafwer tu iklädt sig Jesum / och

Hiob. 14, v.

Gal. 5, v. 17.

Jac. 3, v. 2.

Esa. 12, v. 3.

Zach. 13, v. 1.

Rom. 8, v. 1.

är ingen Fördomelse i them / som äro i Christo Jesu. Tu äst i Döpselen så ifrå Syn- den afftwagen / att hon icke kan wara rådande öf- twer tig/ om tu annors wilt stå henne emot/ ty tu hafwer fått Christi Andä/ medh hwilken tu kant

Rom. 8, v. 13.

döda Kötsens Gerningar. Men elliest blif- twer dock Syn den effter Döpselen ännu qvar uti the döpte Christne / och loder alltid wid öf in till Graftwena/ medh hwilken wij alt bortåth kämpa och strida moste/ lika som Israels Barn/ med the Hed- niska Afgude Solden/ sedan the wore gångne genom Jordans Flod / och komne i thet uthlostwade Ca- naans Land.

Ebr. 12, v. 1.

Hoo som förthenstull will salig döo/ han moste döo såsom en **Syndare** / thet är: tweder-

kenna och förstå sig twara en **Syndare**.

Dock är thetta ännu icke nog / uthan wij moste öc- kenna Syn den. Sådan Kunskapp hafwa wij icke aff Naturen / eller aff vårt eget Förnuft / ty thet är alt för blindt att kenna Syn den. Intet Menniske- lig Förnuft wet / att Stroo och Mistróstan på Gud är Synd ; Wet intet theraff / att man skall trösta upå Gud / och troo upå honom / och går sålunda förstöckat uti sin Blindhet / och faller diupare och diupare uti Synd. Wet öc icke / att Köttets onda Böjelse/ Haat och Swänskapp är Synd / uthan eff- tersom man seer / att alla Menniskior så äro artade / så holler then naturliga Menniskian / Kranckhet för Starekhet / Synd för Rätt / och Ondt för Godt. Thersöre / till att nepa sådan Menniskians Hiertas Blindhet och Förmåtenhet / ty hafwer Gud förord- nat en ÖmbodsMan / thet är Moses medh the 10. Bud.

Budorden / som lærer oss kenna våra Synder.
 Theruti see wij / såsom uti en Spegel / våra Syn-
 ders Strygelse / att intet helbregda är upå oss /
 ifrå Fotebiellet up till Hufvudet. Ther fin-
 na wij Ursynden / then onda Begärelsen / såsom
 all Synds Root och olyckeliga Moder / hwilken gör /
 att wij odogse äro till thet Goda / och alla benägne
 till thet Onda. Såsom Paulus klagar: Jag wet
 att uti mig / thet är uti mitt Kdtt / boor in-
 tet godt / Wiljan hafwer jag wäl / men att
 göra thet Goda / finner jag icke / ty thet Go-
 da som jag will / thet gör jag intet / uthan
 thet Onda / som jag icke will / thet gör jag.
 Samma Kunskap / säger jag / moße wij hämta
 utaf Lagen ; Ingen Menniskia kan see sig sielf / u-
 tan uti en Spegel / then wijser Menniskiomnen u-
 tan Skrymtan huru Ansichtet är skapat / så kan
 och ingen Menniskia kenne sin Synds Utvog-
 het och Osed / uthan genom Lagsens Spe-
 gel. Therfore säger Paulus ther sammastädes :
 Synden kende jag icke / uthan af Lagen / ty
 jag hade intet wist aff Begärelsen / hade icke
 Lagen sagt : Tu skalt icke begära. Denne
 Begärelsen aflar / men hwad då ? Onda Tan-
 kar / Mord / Hoor / Skör Lesnat / Titwjerij /
 falst Witne / Hädelse. Man säger elliest :
 Tankarna äro Tullfrje. Thet är så / hos Men-
 niskior går thet an / men icke hos Gud. Ty såsom
 Menniskiorne icke kunna see Tankarna / så kunna
 the ey heller döma om them ; men Gud seer i Hier-
 tat / och thenne Hiertas Kansakaren merker them /
 och är en Domare öfwer Tankerna / och he-
 ter då : Hwij täncken i Ondt i edert Hierta ?

Efa. 1, v. 6.

Rom. 7, v.

18. v. 19.

v. 7.

Matth. 15,

v. 19.

Ebr. 4, v. 12.

Matth. 9,

v. 4.

Matth. 12,
v. 34, 35.

Pfal. 139, v.
4.

Luc. 13, v. 7.

Rom. 12, v.
2.

Eph. 2, v. 10.

Utas syndiga Tanckar komma syndiga Ord
och Gerningar / Ther Hiertat medh fullt är/
ther af talar Munnen / säger Frelsaren. En
god Menniska bär godt fram af Hiertans
goda Fattebwr / och en ond Menniska bär
Ondt fram af en ond Fattebwr. Ord äro
Ord / säga Werldens Barn / hoo kan rätkna them?
Thet kan Gud göra / såsom David säger: Thet är
intet Ord på min Tunga / thet tu HErre
icke alt west. Om syndige Gerningar will jag
thenne gången intet tala / ty ingen wälbetänckt ne-
kar them wara Onda. Alt sådant moste wij ken-
na utaf Lagen / icke allenast Ursynden / uthan ock
Wärk. Synden / icke allenast the onda Gerningar /
som wij hastwa giordt / uthan ock the goda Gernin-
gar / som wij hastwa försumat och satt tillbaka. Ty
Lagen består icke allena i Lätande / uthan ock i Gø-
rande. Gud will uti sin Kyrkiones Gård / icke alle-
nast intet hastwa sådane Trää som bära onda Frucht /
u:han ock en heller sådane som bära ingen Frucht.
Hugg thet bort / hwar effter skall thet för-
hindra Jordenne? sade Hwßbonden om Fjåone
Trää / på hwilket han sökte Frucht och ingen fann.
Therföre förmaner Paulus och säger: Hatar thet
Onda / blifwer wid thet godt är. Att wij
afstå medh thet Onda / thet är berömligit; Men
ännu icke nog / wij moste ock göra thet Goda /
ty i Christo Jesu äro wij skapade till goda
Gerningar / till hwilka Gud ofz tillförena
beredt hastwer / att wij uti them wandra
skole. Alt thet Goda wij ock hastwa fått af HEr-
ranom är skedt till then Andan / att wij ther medh
skole tiena icke allenast ofz selswom / utan ock wä-
rom

rom Nästa. Thet är salunda Kunskapen/ till hwilken
 oss förehafwande Text råda will medh Ordet

Syndare. Så moste nu then/ som saligen

will skiljas ifrån thenne Werlden/ kenna sina Syn-
 der. Thenne Kunskapen kräfwer Gud utaf oss ge-

nom Jeremiam/ så han säger: **Wänd om tu af-**
fällige Israel/ så skall jag icke bortgdmma
mitt Ansichte för dig/ ty jag är barmhertig/
och skall icke wredgas etwinnerliga/ allena
ken tin Misgerning / att tu emot HERren
tin Gud syndat hafwer. Och ther Syndenes

Kenslo är / ther är ock Nåde och Salighet/ Jag
sade: jag will bekenna HERransom min
Swerträdelse / så förlätsst tu mig mina

Synders Misgerning / sade fordom David.
Kenna sin Sinkdom / är en gån Wäg till Hålsan/
kenna sina Synder / är närmaste Wägen till Nåd
och Salighet. Thersöre hafwa the Guds Helige
altijd hierteligen kent sina Syndar. Såsom David:

Jag kenne mina Misgerning / och min
Synd är allestädes för mig. Så sade ock
Manasses: Jag hafwer syndat / och mina

Synder äro flera än Sanden i Hafwet.

Paulus höllt sig för then Förnämeligesta i-
bland alla Syndare.

Men/ skall thenne Kunskapen hafwa sin Wicht och
Efftertryck / så moste ther wid wara en sann Kuelse
och Anger. Thet är icke nog att wij säga: Jag är
en fattig syndig Menniska / jag kens wid mina
Synder; uthan wij moste ock kenna Syndsens
Krafft uti Hiertat / så att wij ångstas och förja of-

Jer. 3, v. 12.

13.

Psal. 32, v. 6.

Psal. 51, v. 5.

Oratio
Mannassis
v. 8.1. Tim. 1, v.
15.

twär våra Synder. Thet skall bedröfwat oss / att
 twij medh våra Synder hafwa förtörnat Gud i
 Himmelen. Then fromma Guden / som är twär
 Fader / och gör oss så mycket godt till Kropp och
 Siäl. Then H. Guden / som hatar Synden / och
 hafwer en Leda och Styggelse till alt Ogudachtigt
 Wäsende. Then Alsmåchtige och förskreckelige Gu-
 den / som kan fördärfa både Siäl och
 Kropp i Hellsuitti. Så gjorde then böffärdige

Matth. 10,
28.

Publican / så han sade : **Gud mistunde**

sig öfwer mig / så slog han sig ther

jämte för sitt Bröst / betygandes thermed sin Hier-
 tans Angest och Änger / som wille han säga : Här är
 mitt förkrosade Hierta. Mitt Hierta åklagar mig /
 att jag är thensamma / som tina Bod / O Gud / i
 margfallig måtto öfwerträdt hafwer / att jag tin
 rättfärdiga Brede öfwer Kropp och Siäl upå mig
 dragit / och then ätwiga Hellsuettis Wäna förtient
 hafwer / mitt Hierta fördömer mig / här / här är Skä-
 dan / här gör thet ondt. Mitt Hierta är slagit

Pfal. 102, v.
5.

och förtorkat såsom Höd. Så måste thet och
 twara / ty the Offer / som Gudi behaga / äro
 en bedröfwat Anda / ett bedröfwat och för-
 krosat Hierta warder Gud icke fördrachtan-
 des. Ther ett sådant ängerfullt Hierta är / ther är
 Gud aldranärmast. **HEX** Ken är hardt när

Pfal. 51, v. 19

Pf. 34, v. 19.

then / som ett förbräkat Hierta hafwa / och
 hielper them / som ett bedröfwat Rod hafwa.
 Ett sådant ängsligit bedröfwat Hierta är ett af the
 behageliga Säten / som Gud / then stora Himmels-
 Konungen sig utwald hafwer / ty han säger genom

Esa.

Esaiam : Jag som boor i Högdenne / och i Helgedomenom / och när them / som en forkrofat och ödmuif Anda hafwa.

Esa. 57, v. 15.

och ther en rätt bottfärdig Christen Saken medh flit efftertäncker / så kan ther icke annors wara / utan han moſte ångſlas / förja och wara bedröfwat. Ty / han beſinner / att han medh ſina Synder ſig förbrutit hafwer emot then Kärleksfulla goda Guden / ſom är hans Gud och Fader. Hvilket Barn förjer icke / när ther har ſyndat ſin kåra Fader emot ? Men nu gör ingen Fader ther emot ſitt Barn / hwad Gud gör emot os. Han öfwerſkydder rikeligen wår Kropp medh Wålgerningar / medh Hålsa och Sundhet / medh Bergning och Nåhring / medh Föda och Kläder. Han förſörjer rikeligen wår Siäl / medh ſitt Ord och the H. Sacramenter / ja medh alt hwad wij till Saligheten behöfwa. Skulle ther icke bedröfwat en Christen att ſynda emot en ſå huld from Fader ? Han beſinner / att han medh ſina Synder hafwer förſfåst Ieſum å nyo / upriſtwit hans Sår / förachtat hans H. Offer / och trampat hans Blod medh Fötter. Han beſinner / att han medh ſina Synder hafwer bedröfwat then H. Andä / ſom är hans Urfs Pant och Sigill. Han beſinner / att han medh ſina Synder hafwer förſpilt och förlorat Guds Nåde. Ah Sorg!

Hoo förjer icke / när han miſter en jordisk Skatt / ſom dock intet annat är / än en Hand full Jord ? Men ther emot är ingen dyrbarare Skatt / än Guds Nåde. En nådig Gud är bättre än hela Werlden / bättre än Himmel och Jord / therföre ſade Aſſaph : När jag tig hafwer / H Erre / ſå frågar jag effter Himmel och Jord intet / om mig än Kropp och Siäl förſmåchtade / ja

Pf. 73, v. 25
26.

åstu dock alltid mins **Hiertas Tröst** och min Deel. Och si thenne Deel/ thenne dyrbare Skatten/ mister man genom Synden/ skulle thet icke bedröfwa?

Widare / han besinner / att han genom Synden har giordt sig för **GUD** till en Styg-gelse. Ty hwad är en syndig Siäl annat / än en Boning full medh stinckande giftige Matkar och Drmar? så mongen oloflig Begärelse / så mongen Drm / så mongen Synd / så mongen Matk. Han besinner / att han medh sina Synder hastwer förtient Guds Brede och Förbannelse / till Kropp och Siäl / tijnelig och etwinnerlig / ja then faseliga Helswitis Eld. Mon tro sådant icke skulle upwäckia Sorg / Ånger och Bedröfwelse? När the Guds Helige sådant rätt efftertänckt hastwa / hastwa the bitterligen gråtit. Konungen **Hiskias** lätt som en Trana och **Swala** / och kurlade såsom en Dufwa. **David** suckade medh Angslan: Mitt Ansichte är färfallit af **Sorg** och är gammalt wordit / Jag är trött af **Suckande** / och gör min Sång flytande hela Nattena / och wäter mitt **Lågre** medh **Tårer**. Jag går krokot och luta / hela Dagen går jag **sörge**. **Petrus** betygade sin Ånger medh bittra **Tårer** / han gick uth och gret bitterliga. **Maria Magdalena** utgöt uti sin Ångest en sådan **Tåreflod** / att hon ther medh kunde två **Jesu Fötter**. Then nu sålunda döör / att han kenne och hierteligen ångrar sin **Synd** / han **RÅDER** sin Siäl till thet bästa / och döör wiselig salig. Ty i thy han holler sig för en **Syndare** / kenne sin **Synd** / åklagar och dömer sig sielf för

Esa. 38, v. 14.

Psal. 6, v. 7-8.

Psal. 38, v. 7.

Matth. 26.
v. 75.

för Gud/ så kallat Gud honom frj för Synden/ och
 absoluerar honom. Så snart hade icke David sagt
 till Nathan: Jag har syndat emot HERREN/
 jag är Dödsens Man/ att icke Nathan strax sade
 till honom igen: Så hafwer ock HERREN bort-
 tagit sina Synder/ tu skalt icke dö. Men
 Wee them som här lee/ och icke kenna och ångra si-
 na Synder / the skole ther gråta i en åwig Sorg
 och Bedröfwelse. Men wäl them / som här rätt
 kenna/ ångra och begråta sina Synder; Ty af the-
 ras Tåre-Såd / skall Gud göra en frögdesfull skörd
 And.

2. Sam. 12. v
 12. 13. v.

Men nu döo ock the Ogudachtige på thet wise-
 ste såsom **Syndare** / ther är ock jämwäl hos
 them en Syndskensla/ en Hiertans Xuelse och Ån-
 ger: Såsom Saul/ then öfwer sin Synnda-Ångest föll
 uti sitt egit Swärd. Såsom Judas/ hwilken hierteli-
 gen ångrade och bekende sin Synnd / och uphängde
 sig stelf. Såsom then rjka Mannen/ som mitt uti
 sitt Synnda- Lopp genom Döden wardt bortryckt/
 och döo dock sådane icke salige / uthan upwakna i
 Hellwitit. Therföre lærer oss förehastwande Text/
 och gifwer oss det **Rådet** / att wij

2. Icke allenast skole döo såsom Syndare/ utan
 såsom botfärdige Syndare/ och lijka som utan Synnd.
 Men then döör uthan Synnd/ som döör i Guds Nå-
 de. Guds Nåde moste här i Nådenes Tijd först döda
 Synnden i oss/ elliest dödar Synnden oss till åwig tijd.
 Therföre/ Christrogne Siålar / tänker wij dare eff-
 ter these Publicanens Ord: **Gud mi-
 skunde sig öfwer mig Syn-**
 dare

Dare. Elliest är Gud och Syndaren så långt
 ifrå hwar andra / som Himmelen och Hellsuitt.
 Hoo kan läggia Salm wid Eld att then icke i tän-
 des ? Nu är GUD uthi sin Brede / såsom en
 frätande Eld / och Syndaren ther emot såsom
 Salm och Agnar / och dock luktswist heter thet här :
Gud misskünde sig öfwer
 mig **Syndare** / eller som thet lyder
 effter then Tyste Version : **Gud** ware
 mig **Syndare** nådig. Synd

och Nåde äro ju twenne emot hwar andra stridige
 Ting / lika som Eld och Watten. Uppå Synd sol-
 jer icke Nåde / uthan Gnåde och Brede. Thet sy-
 nes nog klart aff Mosiss Ord / hwilken icke lofwar
 Syndarenom Nåde / utan hotar honom Förbannelsen:
 Förbannat ware then som icke fullkomnar
 all thenna Lagens Ord / så att han gör
 thet effter. Huru kan så en Syndare medh Pu-
 blicanen beropa sig på Guds Nåde ? Thet gör
 Troon / som wänder sig till Guds Hierta / och ther
 uti ser Misskunsamhet / och finner / att ännu Nåde
 är för en fattig Syndare. Troon wet thet / att
 GUD ingastädes helre är / än hos en bedröfwat
 Syndare / lika som Läkiaren aldrähälst är hos then
 Siuka / ther han bäst kan wijsa sin Konst. Thet
 upå tröstar en fattig Syndare / och tager sin Till-
 flycht : Icke till Englarna / ty the kenna icke wårt
 Hierta. Icke till the förklarade Siälur / ty
 Abraham wet intet utaf oss. Icke till goda
 Wän-

Deut. 4, v.
24

Deut. 27, v.
26.

Esa. 64, v.
16.